

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3To/111/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3618010230
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Hargaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3618010230.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Hargaša a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci proti obžalovanému H. H., nar. X.X.XXXX v F., bytom Y. R., J. cesta XX/X, trestne stíhaného pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b) Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej Tr. zák.) v spojení s § 138 písm. b), písm. j) Tr. zák., na neverejnom zasadnutí dňa 22. januára 2020, prejednal odvolanie obžalovaného H. H. proti rozsudku Okresného súdu Partizánske, sp. zn. 2T/82/2018 zo dňa 15. júla 2019 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr.por. zrušuje sa napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr.por. vec sa vracia okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Partizánske zo dňa 15. júla 2019, sp. zn. 2T/82/2018, bol obžalovaný H. H. uznaný vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, 3 písm. b) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. b), j) Tr. zák. na nasledovnom skutkovom základe:

„hoci mu zo Zákona o rodine vyplýva povinnosť starať sa o výživu svojich detí R. H., nar. XX.XX.XXXX, J. H., nar. XX.XX.XXXX a W. H., nar. XX.XX.XXXX a rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 9C 67/2009-14 zo dňa 10.06.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03.07.2009 bol zaviazaný prispievať na výživu dcéry R. H., nar. XX.XX.XXXX sumou 100 € mesačne, syna J. H., nar. XX.XX.XXXX sumou 100 € mesačne a dcéry W. H., nar. XX.XX.XXXX sumou 100 € mesačne počnúc od právoplatnosti rozsudku vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky detí J. H., tejto povinnosti sa v R., Y. R., vo T. F. a všade tam, kde sa zdržiaval úmyselne vyhýbal vo vzťahu k dcére R. H., nar. XX.XX.XXXX v dobe od 01.03.2013 do 31.05.2018 s výnimkou mesiacov, za ktoré výživné zaplatil, vo vzťahu k synovi J. H., nar. XX.XX.XXXX v dobe od 01.03.2013 do 30.06.2018, s výnimkou mesiacov, za ktoré výživné zaplatil a vo vzťahu k dcére W. H., nar. XX.XX.XXXX v dobe od 01.03.2013 doposiaľ, s výnimkou mesiacov, za ktoré výživné zaplatil tým, že hoci je od 29.05.2006 živnostníkom a z výkonu živnosti mal v rokoch 2013 a 2014 dostatočný príjem na plnenie vyživovacej povinnosti, túto si pravidelne neplnil a následne prestal živnosť vykonávať, nikde sa nezamestnal a nepokúsil sa nájsť si vhodné zamestnanie ani prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, pričom na výživnom zaplatil na svoje deti R. H., nar. XX.XX.XXXX, J. H., nar. XX.XX.XXXX a W. H., nar. XX.XX.XXXX v mesiaci apríl 2013 sumu 300 €, máj 2013 sumu 300 €, jún 2013 sumu 300 €, september 2013 sumu 300 €, október 2013 sumu 300 €, november 2013 sumu 300 €, december 2013 sumu 300 € a január 2014 sumu 300 €, a S. H., nar. XX.XX.XXXX v sume 50 € dňa 08.07.2019, čím zostal na výživnom za obdobie od 01.03.2013 do 31.05.2018, s výnimkou mesiacov, za ktoré výživné zaplatil, dlhovať svojej dcére R. H. sumu vo výške 5 500 €, za obdobie od 23.07.2015 do 30.06.2018, s výnimkou mesiacov, za ktoré výživné zaplatil, dlhovať svojmu synovi J. H. sumu vo výške 3 500 € a za obdobie od 01.03.2013 do

22.07.2015, s výnimkou mesiacov, za ktoré výživné zaplatil, na výživnom na syna J. H. a za obdobie od 01.03.2013 doposiaľ, s výnimkou mesiacov, za ktoré výživné zaplatil, na výživnom na dcéru W. H. matke svojich detí J. H. sumu vo výške 8.950 €“.

Za to bol odsúdený podľa § 207 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 3 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov, výkon ktorého trestu mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a § 51 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. podmienene odložený a súd mu určil skúšobnú dobu 30 mesiacov s probačným dohľadom. Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. a § 51 ods. 4 písm. d) Tr. zák. súd obžalovanému uložil povinnosť spočívajúca v príkaze zaplatiť v skúšobnej dobe zameškané výživné 8.950 € k rukám J. H., nar. XX.XX.XXXX v R., bytom R., B. Q. XXX/XX, zameškané výživné 3.500 € k rukám J. H., nar. XX.XX.XXXX v R., bytom R., B. Q. XXX/XX a zameškané výživné 5.500 € k rukám J. R. H., nar. XX.XX.XXXX v R., bytom R., B. Q. XXX/XX. Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 51 ods. 4 písm. j) Tr. zák. obžalovanému súd uložil povinnosť v skúšobnej dobe sa zamestnať alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie.

Citovaný rozsudok súdu prvého stupňa nenadobudol právoplatnosť, pretože proti nemu podal v zákonnej lehote písomne odvolanie obžalovaný. Následne obžalovaný odvolanie písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu. V úvode písomných dôvodov odvolania obhajoba poukázala na obsah výrokovvej časti napadnutého rozsudku. Ďalej uviedla nasledovné:

„Proti výroku o vine a uloženému trestu podáva obžalovaný v zákonnej lehote prostredníctvom svojho obhajcu odvolanie, ktoré takto:

Obžalovaný zastáva názor, že predmetné rozhodnutie trpí zásadnými vadami, ktoré mali za následok nesprávnosť výroku konajúceho súdu o uznaní obžalovaného za vinného zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2,3 písm. b) Trestného zákona. Rozsudok považuje obžalovaný za neprimerane prísny a nespravodlivý. Konajúci súd nebral do úvahy podlomený zdravotný stav obžalovaného, ani skutočnosť, že za posledné obdobie prejavuje snahu o zmenu, podal žiadosť o zrušenie nefungujúcej živnosti aby si mohol prostredníctvom úradu práce sociálnych vecí a rodiny nájsť vhodné zamestnanie, nakoľko vzhľadom na jeho vek a zdravotný stav to v jeho prípade nie je jednoduché. Navyše oblasť v ktorej žije má veľmi vysoké percento nezamestnanosti, avšak chce urobiť všetko preto aby sa z neľahkej situácie dostal a mohol si plniť výživovacia povinnosť.

Súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že z hľadiska subjektívnej stránky u obžalovaného ide o úmyselné konanie a to prinajmenšom vo forme nepriameho úmyslu -pretože obžalovaný musel vedieť, že svojím konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený trestným zákonom a pre prípad, že ho spôsobí, s tým bol uzrozumený. Obžalovaný o svojej zákonnej povinnosti vedel, napriek tomu výživné neplatil.

Obžalovaný je toho názoru, že konajúci súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a hodnoteniu dôkazov. Obžalovaný sa cíti byť nevinný a nie je pravdou, že by sa dopustil skutku, ktorý mu je kladený za vinu. Obžalovaný po rozvoде a odchode zo spoločnej domácnosti s matkou detí musel riešiť svoju bytovú otázku, prestalo sa mu dariť v podnikaní a nebolo v jeho schopnostiach a možnostiach platiť výživné. Obžalovaný podal žiadosť o zrušenie živnosti na Okresnom úrade v Komárne, nakoľko v podnikateľskej činnosti, ktorej sa venoval od r. 2006 sa prestalo dariť ešte v roku 2014. Nemal žiadny príjem z podnikania, preto za zdaňovacie obdobie za r. 2014, 2015 až doposiaľ nepodával daňové priznanie. Tieto skutočnosti uviedol aj na hlavnom pojednávaní. Predložil aj lekárske správy z apríla 2018, kedy utrpel úraz dolnej končatiny a bol hospitalizovaný na ortopedicko - traumatologickej klinike Univerzitnej nemocnici v Bratislave. Po operácii mal dolnú končatinu v sadrovej dlahe a chodil pomocou barlí, čo mu opätovne znemožnilo zamestnať sa. Momentálne polroka bezodplatne prebýva u kamaráta J. art. R. U. na adrese Q. XX, XXXXX N., o čom súdu predložil čestné prehlásenie.

Na Okresnom súde Partizánske podal obžalovaný návrh na zníženie výživného na mal. W. H., nakoľko jeho finančné pomery mu neumožňujú platiť výživné v tak vysokej výške ako je 100,-€ mesačne. Zároveň podal aj návrh na zrušenie výživného na syna J. H. a R. H., nakoľko dosiahli plnoletosť, ukončili prípravu na budúce povolanie, zamestnali sa v máji roku 2018, čo odôvodňuje zrušenie výživovacej povinnosti zo strany obžalovaného.

Obžalovaný poukazuje na judikát R 33/1960, podľa ktorého trestný súd pri posudzovaní otázky zavinenia pri trestnom čine zanedbania povinnej výživy nie je viazaný rozhodnutím súdu, ktorý vo veciach občianskoprávných stanovil skôr výšku vyživovacej povinnosti, ale trestný súd musí vychádzať z reálnych možností obžalovaného pre plnenie vyživovacej povinnosti, a teda posúdiť otázku zavinenia samostatne. V tomto smere ide o samostatné posúdenie predbežnej otázky v zmysle § 7 ods. 1 Tr. por. Uvedený názor podľa neho rešpektuje i súčasná judikatúra Najvyššieho súdu SR (uznesenie NS SR spis. zn. 5 Tdo 54/2015 zo dňa 24.08.2015).

Podľa názoru obžalovaného súd neprihliadol na majetkovú situáciu obžalovaného a nevychádzal z jeho reálnych možností na plnenie vyživovacej povinnosti. Od vydania pôvodného rozsudku o plnení vyživovacej povinnosti v roku 2009 sa pomery obžalovaného diametrálne zmenili. Obžalovaný ukončil podnikanie a jeho príjmy prudko klesli. Zhoršil sa mu zdravotný stav, čím má veľmi nízku šancu zamestnať sa. Obžalovaný býva bezodplatne u kamaráta, ktorému vypomáha. Obžalovaný je odkázaný na pomoc ostatných. Súd nebral do úvahy skutočnosť, že obžalovaný celú vzniknutú situáciu veľmi olutoval, že urobí všetko čo je v silách aby sa napravil, nakoľko ešte doposiaľ nebol trestne stíhaný a do budúcnosti sa už nechce dopúšťať žiadnej trestnej činnosti. Obžalovaný sa ku skutku priznal, je si vedomý že svoju vyživovaciu povinnosť neplnil, a to z dôvodu zlej majetkovej situácie. Obžalovaný vyjadril snahu a ochotu výživné zaplatiť. Súd nezohľadnil priznanie sa obžalovaného ani skutočnosť, že obžalovaný záverom vyjadril snahu a ochotu zaplatiť výživné a polepšiť sa. Nezohľadnil ani to, že doposiaľ nebol priestupkovo ani trestne stíhaný. Obžalovaný považuje rozhodnutie prvostupňového súdu o výške a spôsobe výkonu uloženého trestu za nezákonné a nespravodlivé.

K. samotnej právnej kvalifikácii skutku ako prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, 3 písm. b) Tr. zák. obžalovaný uvádza, že pre takúto právnu kvalifikáciu skutku neboli splnené zákonné podmienky, lebo neboli naplnené všetky zákonné znaky uvedenej skutkovej podstaty trestného činu. Podľa obžalovaného zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že si vyživovaciu povinnosť k deťom plnil v rozsahu svojich možností a schopností, preto u neho absentuje subjektívna stránka skutkovej podstaty tohto trestného činu.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti obžalovaný navrhuje, aby odvolací súd po preskúmaní napadnutý rozsudok prvostupňového súdu, spis. zn. 2T /82/2018 zo dňa 15.07.2019 v súlade s ust. § 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zrušil a sám rozhodol rozsudkom vo veci a to tak, že oslobodí obžalovaného spod obžaloby, resp. uloží mu miernejší trest na dolnej hranici trestnej sadzby.“

Prokurátor prítomný na hlavnom pojednávaní sa vzdal práva podať proti vyhlásenému rozsudku odvolanie.

Krajský súd, ako súd odvolací, nezistiac dôvody pre rozhodnutie podľa § 316 Tr. por., na podklade podaného odvolania na neverejnom zasadnutí preskúmal v rozsahu a z dôvodov podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku okresného súdu, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Svoju prieskumnú povinnosť odvolací súd okrem vytýkaných chýb zamerail aj na prípadné chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, avšak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Na základe vykonania svojej prieskumnej povinnosti v uvedených zákonných medziach odvolací súd dospel k záveru, že podané odvolanie obžalovaného je dôvodné.

Ako vyplýva z odôvodnenia podaného odvolania, obžalovaný namietal, že pri rozhodovaní sa okresný súd vôbec nezaoberal jeho možnosťami a schopnosťami plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojim deťom v rozhodnom období.

V súvislosti s prejednávanej prípadom odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že pri posudzovaní, či došlo k spáchaniu trestného činu zanedbania povinnej výživy, je povinnosťou súdu vyriešiť existenciu vyživovacej povinnosti obvineného v čase skutku, pre ktorý je trestne stíhaný, vrátane výšky tejto vyživovacej povinnosti, ktoré otázky sa riešia ako predbežné otázky. Postup pri posudzovaní predbežných otázok upravujú ustanovenia § 7 Tr. por., z ktorých je podľa názoru odvolacieho súdu rozhodné pre tento prípad ustanovenie odseku 1 tohto ustanovenia.

Podľa § 7 ods. 1 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd posudzujú samostatne predbežné otázky, ktoré sa v konaní vyskytnú; ak je o takej otázke právoplatné rozhodnutie súdu, Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), Súdneho dvora Európskej únie alebo iného štátneho orgánu, orgány činné v trestnom konaní a súd sú takým rozhodnutím viazané, ak nejde o posúdenie viny obvineného.

Otázky vyživovacej povinnosti rodičov voči svojim deťom upravujú ustanovenia Zákona o rodine (§ 62 a nasl.), ktoré túto povinnosť rodičov zakotvujú ako zákonnú povinnosť. To znamená, že táto povinnosť je určená rodičom priamo zákonom, teda bez ohľadu, či o tejto povinnosti rozhodol súd v civilnom konaní. Pri riešení otázky existencie vyživovacej povinnosti obvineného v trestnom konaní teda môžu nastať situácie, že o výživnom za časové obdobie skutku, pre ktorý je obvinený trestne stíhaný, nebolo rozhodnuté súdom v civilnom procese, alebo že takéto rozhodnutie existuje. Pre prípad, že takéto rozhodnutie súdu existuje, v zmysle § 7 ods. 1 Tr. por. je súd v trestnom konaní povinný z tohto rozhodnutia vychádzať. Pre prípad, že takéto rozhodnutie neexistuje, súd v trestnom konaní je povinný posudzovať sám vyživovaciu povinnosť obvineného zistením rozhodných skutočností, nevyhnutných pre správnu aplikáciu hľadísk upravených v § 62 a nasl. Zákona o rodine (nad rámec publikovaného rozhodnutia, na ktoré poukazuje obhajoba v dôvodoch odvolania, pozri napr. R 56/1993).

V nadväznosti na uvedené často dochádza k situácii, že v civilnom konaní bolo súdom rozhodnuté o výživnom, avšak skutok, pre ktorý je obvinený trestne stíhaný, spadá až do obdobia po právoplatnosti rozhodnutia súdu v civilnom konaní. V takom prípade je úlohou orgánov činných v trestnom konaní a súdu v trestnom konaní v rámci riešenia predbežnej otázky skúmať, či v čase skutku došlo k zmene pomerov na strane povinného alebo oprávneného z vyživovacej povinnosti oproti pomerom, ktoré boli podkladom k rozhodnutiu súdu v civilnom konaní. Ak k takejto zmene nedošlo, je namieste vychádzať z rozhodnutia súdu v civilnom konaní. Avšak ak k takejto zmene došlo, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní a súdu v trestnom konaní nanovo posúdiť rozsah zákonnej vyživovacej povinnosti obvineného v období vymedzenom v skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie a ktorý sa mal stať až po právoplatnosti rozhodnutia súdu o výživnom v civilnom konaní.

Z obsahu napadnutého rozsudku vyplýva, že obžalovanému je kladené za vinu neplnenie jeho vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom v období od 1.3.2013, pričom okresný súd vychádzal z výšky vyživovacej povinnosti obžalovaného, určenej rozsudkom, vydaným Okresným súdom Komárno pod sp. zn. 9C 67/2009, právoplatným 3.7.2009. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že vo vzťahu k riešeniu vyššie uvedenej predbežnej otázky, mal okresný súd k dispozícii len kópiu rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 10.6.2009, sp. zn. 9C 67/2009, odôvodnenie ktorého rozsudku nedáva žiadne odpovede na otázky, ktoré boli v tom čase rozhodné pri určovaní výživného obžalovanému. Preto okresný súd v prejednávanej veci nemal žiadne podklady na to, aby mohol posúdiť predbežnú otázku, či medzičasom nedošlo na strane dotknutých osôb k takej zmene pomerov, ktorá by mohla mať vplyv na zákonný rozsah vyživovacej povinnosti obžalovaného v tomto trestnom stíhaní posudzovanom období oproti dobe, keď civilný súd rozhodoval o vyživovacej povinnosti obžalovaného. Riešenie tejto otázky je v danom prípade podstatné o to viac, že okresný súd z ním ustálenej výšky dlžného výživného vyhádzať aj pri ukladaní povinnosti obžalovanému zaplatiť zameškané výživné v rámci uloženého probačného dohľadu.

Nad rámec uvedeného navyše pozornosti odvolacieho súdu neušlo, že výroková časť napadnutého rozsudku v časti ustálených skutkových okolností vykazuje znaky nejasnosti a nezrozumiteľnosti. Vo vzťahu k synovi J. okresný súd ustálil dobu neplnenia vyživovacej povinnosti od 23.7.2015 do 30.6.2018 s dlhom vo výške 3.500,- eur a následne dobu od 1.3.2013 do 22.7.2015 bez uvedenia výšky dlhu na výživnom. Pokiaľ ide o dcéru W., okresný súd ustálil neplnenie vyživovacej povinnosti v dobe od 1.3.2013 do 15.7.2019 (do dňa vyhlásenia napadnutého rozsudku), za ktorú dobu ustálil dlh na výživnom vo výške 8.950,- eur. Ak odvolací súd dobre počíta, uvedená doba predstavuje obdobie 76,5 mesiacov. Ak teda odvolací súd vychádza z výšky výživného 100,- eur mesačne na dcéru W., z ktorej výšky podľa napadnutého rozsudku vychádzal okresný súd, za obdobie od 1.3.2013 do 15.7.2019 by mal obžalovaný zaplatiť na výživu dcéry W. celkovú sumu vo výške 7.650,- eur. Táto suma teda zjavne nezodpovedá dlhu, ustálenému okresným súdom voči dcére W. v skutkovej vete napadnutého rozsudku, navyše po odpočítaní obžalovaným zaplatených úhrad výživného v uvedenom období.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že v zmysle § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. napadnutý rozsudok okresného súdu trpí vadou nejasnosti a nezrozumiteľnosti a sú pochybnosti o správnosti skutkových zistení okresného súdu, na ktorých objasnenie treba vykonať ďalšie dôkazy. Preto odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, keďže doplnenie dokazovania by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

Po vrátení veci bude úlohou okresného súdu vykonať dokazovanie za účelom zistenia, či a k akým zmenám, rozhodným pre určenie vyživovacej povinnosti obžalovaného z hľadísk uvedených v ustanovení § 62 a nasl. Zákona o rodine došlo na strane obžalovaného, ako aj na strane oprávnených oproti stavu, ktorý bol podkladom pre rozsudok vydaný Okresným súdom Komárno zo dňa 10.6.2009, sp. zn. 9C 67/2009. Za tým účelom bude minimálne nevyhnutné zabezpečiť si spis Okresného súdu Komárno, sp. zn. 9C 67/2009, ktorý dôkaz odvolací súd považuje za nevyhnutný pre zákonné rozhodnutie vo veci, ktoré musí vychádzať aj zo správne ustálenej výšky dlhu na zákonom výživnom. Vzhľadom na to, že v danom prípade došlo k zrušeniu napadnutého rozsudku len na podklade odvolania obžalovaného, okresný súd bude tiež povinný sa ďalej riadiť aj stanoviskom, uverejneným v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 15/2011. Podľa § 327 ods. 1 Tr. por. okresný súd je viazaný vyššie uvedenými právnymi názormi a pokynmi tohto odvolacieho súdu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.